

Einn listi vinstri manna í Reykjavík?

NÚ ER tæpt ár til sveitarstjórnarkosninga. Eins og jaðan áður beinist athyglan ekki síst að stjórn höfuðborgarinnar, þegar til þeirra kosninga er litið. Allar kannanir benda til þess að meirihlutastjórn sjálftstæðismanna í borgarstjórn

Reykjavíkur undir forstu Davíðs Oddssonar njóti verulegs trausta.

I stjórnarandstöðu í höfuðborginni eru fjórir flokkar. Undansarið hafa þær raddir orðið hávarðar, að þeir ættu að bjóða fram sameiginlegan lista í kosningunum í maí 1986. Til að kanna viðhorf vinstri manna til þess sneri Morgunblaðið sér til efstu manna á listum þessara flokka og ritstjóra Alþýðublaðs, NT og Þjóðviljans.

Guðrún Jónsdóttir
borgarfulltrúi
Kvennaframbodis:

Vinnum best áfram sem kvenna-framboð

KVENNAFRAMBODIÐ varð til vegna þess að við óldum að með því getum við unnið málstæð kvenna gagn sérstaklega. Minn persónulega skóðun er sú, að við gerum það best áfram sem kvenna-framboð,» sagði Guðrún Jónsdóttir efti maður á lista Kvennaframbodins í Reykjavík. Æspurð um álit bennar á sameiginlegu framboði vinstri flokkanra fyrir næstu borgarstjórnarkosningar.

Guðrún bað um að fram kæmi að hún væri hér aðeins að segja sitt persónulega álit. Kvennaframbodskonur hefðu ekki rætt málid, en ættu áreiðanlega eftir að gera það. Guðrún var spurd, hvort hún teldi að Sjálftstæðisflokkurinn væri höfuðstæðingur þeirra í borgarstjórn. Hún svaraði: „Ég lit svo á að karla-veldið sé höfuðstæðingur okkar.“

Vardandi umræðuna um sameiginlegt framboð og samvinnu vinstri flokkanra sagði hún ennfreymur: „Ég hef ekki heyr nein rök á þessu stigi málsins sem samfara mig um að sameiginlegt framboð sé hið aðskillegasta. Mér sýnist að tveggja flokka kerfi hafi ekki gefist vel þar sem það hefur verið reynt. Ég sé ekki að það sé einhver óskastað.“

**Kristján Benediktsson
borgarfulltrúi
Framsóknarflokksins:**

Mundi ekki gefa betri raun

„ÉG HEF ekki trú á því að það mundi gefa betri raun en bið hefð bundna framboð flokkanra,“ sagði Kristján Benediktsson efti maður á lista Framsóknarflokksins í Reykjavík. Kristján sagðist hafa tekið þá ákvörðun að hætta í borgarstjórn og æspurður um hvort hann muni mæla með því við sinn flokk, að hann bjóði fram á sameiginlegum lista félagsbyggjufolks í Reykjavík fyrir borgarstjórnarkosningar 1986 sagði hann: „Ég veit ekki hvort til min yrði leitad um ráðgjöf í því sambandi og mér finnst eðilegra að þeir sem koma til með að verða í forvarari ráði því.“ Kristján var spurdur hvort hann teldi að sameiginlegt framboð vinstri flokkanra væri eina leiðin til að fella meirihlutan Sjálftstæðislokksins. Hann svaraði: „Það hefur sýnt sig að það er hægt að fella Sjálftstæðislokkinn, án þess að vera með sameiginlegt framboð. Þeir hlutir hafa

Kristján Benediktsson
borgarfulltrúi

gerst, hljóta og munu gerast aftur.“ Hann sagði rétt vera að ágreiningar væri um ymis mál milli vinstri flokkanra í borgarstjórn. „Ég tek nú ekki undir það að það sé mikil óeining milli þeirra. Þetta eru viss áherzluatrið. Þessar flokkar hafa eitt sameiginlegt markmið og það er að vinna sigur á því að afskraplega sterka alli sem Sjálftstæðislokkinn er.“

**Sigurður E. Guðmundsson
borgarfulltrúi
Alþýðuflokks:**

Ekki tilbúinn til að mæla með því

„Á PESSARI standu er ég alls ekki tilbúinn til þess að mæla með því við fulltrúar Þjóðuflokksins í Reykjavík, að það verði að illa að sameiginlegum lista,“ sagði Sigurður E. Guðmundsson efti maður á lista Alþýðuflokksins í Reykjavík.

Sigurður sagði ennfreymur: „Mér finnst að það sé svo margt sem þyrfti að gerast áður en til einhverrar slikein ákvörðunar kæmi. Til dæmis þyrfti að vera meira daglegt samstarf í borgarstjórnarheldur en verið hefur á þessu kjörtímabili og meiri samræming í pólitiskum störfum. Ef til vill þurfa dagblöð þessara flokka einnig að skrifra af meiri skilningi um störf einstakla borgarfulltrúra.“

Þá er ýg heldur ekki sannsærður um að kjósendur tiltegulega fjarþykldra flokka, þótt þeir kunnu að vera á vinstri kantinn, séu tilbúin til þess að kjósa sameiginlegum lista þar sem fulltrúar þeirra eru hver innan um annan. Þótt mér á hinn böginn finnist eðilegt að aðilar sem geta talist náskyldir hljóti að hugsa um möguleikann á því að styðja saman einn lista.

Sigurður sagði að lokum: „Þott ekki ber kannski mikil á ágreiningi milli þessara flokka í daglegum störfum. Þá er sittvæð fleira í veginum. Það má til dæmis nefna að Kvennaframbod, hefur lýst því yfir að það hafi ekki gert upp við sig hvort það ætti að bjóða fram í næstu kosningum. Þá er ekkert sem segir að

Kvennaframbodið sé vinstri flokkr. Það er alveg eins líklegt að það hefði verið á móti vinstri meirihluta eins og hægri meirihluta, ef vintri meirihluti væri nú við vold. Og í þróða lagi má alveg buast við því, ef tækist að bræða þetta saman, að það ryku upp ymsir fleiri aðilar sem hafa verið að orða framboð. Þetta missti þá allt marks.“

Sigurður E. Guðmundsson
borgarfulltrúi

**Sigurður E. Guðmundsson
borgarfulltrúi
Alþýðuflokks:**

Hef enga trú á því

„MÍÐAD við það sem á undan er gengið hef ég enga trú á því að það muni ganga,“ sagði Sigurður Pétursson efti maður á lista Alþýðufundarlagsins í borgarstjórn Reykjavík. Sigurður sagði að spurðum, að hann myndi ekki mæla með því við flokksmenn sínar að þer bjóði fram á sameiginlegum lista félagsbyggjufolks í Reykjavík í næstu borgarstjórnarkosningum, nema viðunandi samkomulagi yrði náð. Hann kvað hins vegar ekki hafa trú á því, eins og að framan greinir.

Sigurður sagði, að ágreiningur vinstri flokkanra vært ekki málnefngar, fremur virtist sér að flokkarnir vildu hver um sig standa einir að tillögusflutningi. Hann kvað þetta hafa komið greinilega fram við afgreiðslu fjárhagsáætlana borgarinnar og sagði að Alþýðufundarlagi hefði tilveginlegt beitt sér fyrir fundum sýndum sér fyrir sinni. Hann sagði að það hefði aldrei náð. „Þetta er minni spurning um málefni, fremur um hvernig

menn vilja starfa,“ sagði hann. Þá benti hann á að Alþýðufundarlagi hefði boðið vinstri flokknunum upp á viðræður um nýtt landsstjórnarafl, en samstarfsvilji ekki verið á því svíði nema hjá tiltegulega fáum aðilum.

Vardandi samstarf vinstri flokkanna sagði Sigurður ennfreymur: „Ég tel sameiginlegt framboð að visu ekki neina algjóra nauðsyn. Reynslan hefur synt að þó flokkar bjóði fram hver í sínu lagi þá hefði sjálftstæðismeirihlutinn fallið. Hitt er þó ljost að atkvæði á sameiginlegum lista nýtast miklu betur en auðvítud ná þeir aldrrei meirihluta nema meirihluti borgarbúa stytji þá.“

Sigurður Pétursson var að lokum spurður, hvort hann teldi þá einhverjar líkum á að vinstri flokkarnir næðu samstöðu um meirihlutasamstaf ef Sjálftstæðisflokkurinn miðst meirihluttann að óbreyttum framboðum, þar sem ósamkomulagið væri þvílikt milli þeirra, eins og hann lýsti. Hann svaraði: „Það er óturlæg spurning, sem enginn getur svart að fyrri en á reynir. Ég hef trú á því að ef menn vilja vinna saman á málefnagrundinum og ef menn vilja leggja sín einkaflokkshagsmuni til hliðar, þá sé ekki sliukr málefnaagnæringur að það væri ekki vel mögulegt. Ég hygg að það væri unnt fyrir þessa flokka að starfa saman í meirihluta í borgarstjórn en til þess verða þeir að vilja þá. Þegar Alþýðufundarlagi beitt sér fyrir því að þar skorti á, tvívegi hefur Alþýðufundarlagi beitt sér fyrir því að ná saman, en slikt samstarf verið hafnað.“

**Svanur Kristjánsson
professor:**

Sameiginlegt prófkjör

„MINN skóðun er sú, að það ætti að stefna að því að allir þessir höpar sem nú eiga fulltrúa í borgarstjórn, ásamt Bandalagi jafnaðarmanna, legðu fram sameiginlegum lista fyrir næstu borgarstjórnarkosningar og að þar yrði ennfreymur gert ráð fyrir ólokksbundu fólk. Ég tel að beztu leiðin við val á þennan lista sé prófkjör með þeim fyrirvara að tryggt verði að þessi ófl hefðu öll inni sína fulltrúa,“ sagði Svanur Kristjánsson professor við Háskóla Íslands. Svanur er starfandi í Málfundarfélagi félagsbyggjufolks sem nýverð var stofnað, en hann sagði sig nýlega úr Alþýðufundarlaginu.

Málfundarfélag félagsbyggjufolks hélt nýverð fund þar sem fjalldar var um hvað gera ætti fyrir komandi borgarstjórnarkosningar. Hann sagði að þessi

Síða hlað 42.

Svanur Kristjánsson
professor.

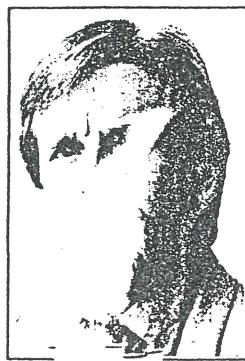
samtök myndu ekki bjóða fram til borgarstjörnarkosninga, hins vegar mætti vera að þau gætu leitt saman þá sem vinna ætlu að sameiginlegum verkefnum. Svanur var spurdur, hvort hann teldi ágreining milli þessara flokka ekki af mikinn til að unnt yrði að skipta sameiginlegan lista. Hann svaraði: „Þessi ófi byrftu ekki að hafa nema helminginum af þanþoli Sjálfstæðisflokkins. Hann hefur innan sinna ráði menn allt frá Pálma Jónssyni að Hanesi Hölmsteini og skoðanaágreiningar þar er í samræmi við það. Eg held að kjósendur séu þeirrar skoðunar að þessi möguleiki eigi að vera fyrir hendi.“

Svanur var spurdur hvort Málfundarfélög myndi hafa forgongu um skiptan sameiginlegs lista. „Við munum stúða að því. Ef samkomulag næst til dæmis um sameiginlegt prófíðar þá gætum við séð um að halda það.“ Svanur sagðist að lokum treysta öllum vinstri floknum til að hafa forgongu um sameiningu á einn lista. Aðspurður um hvort Alþýðubandalagið væri þar að meðal sagði hann: „Eg sagði mig úr Alþýðubandalaginu af því að ég tel að það sé ekki áberandi besti kosturnar, en það er ekkert sem segir að það sé vondur kostur.“

Guðmundur Árni Stefánsson ritstjóri Alþýðublaðsins:

Allt að vinna og engu að tapa

GUDMUNDUR ÁRNI STEFÁNSSON ritstjóri Alþýðublaðsins segir, að reynslan verði að skera úr um hvort grundvöllur sé fyrir sameiginlega frambodi vinstri flokanna fyrir borgarstjörnarkosningar 1986. Hann segir markmiðið með sliku frambodi skýrt .... að mynda til-tölulega samstætt að, valkost fyrir

Guðmundur Árni Stefánsson
ritstjóri.

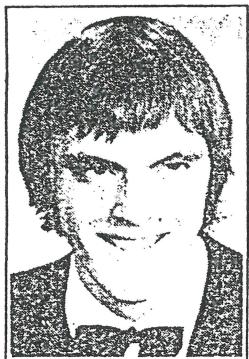
bann stóra hóp og að ég tel meirihluta borgarbúa, sem vill fara á móti því frjáshyggiðsemi sem ríkir í meirihluta borgartjörnarr undir stjórn Davíðs Oddssonar,“ sagði hann.

Varðandi möguleika á samkomulagi um slikt frambodi sagði hann: „Því miður er það svo í dag að hver gaukar í sunu horni og árangurinn virðist enginn. Fólk hefur ekki trú að flokkarnar, jafnmargir sem þeir eru, geti náð neinum málum fram og komið fram af festu og óryggi svo undirlitnir, litlir og veikir sem þeir eru. Grundvalararliðið er að við núverndi aðstaður hafa menn allt að vinna en engu að tapa. Samstæðari valkostur á vinstri veng stjórnmalanna tel ég að sé mjög nauðsynlegur valkostur í Reykjavík í dag.“

Magnús Ólafsson ritstjóri NT:

EKKI HLYNNUR SAMEIGINLEGU VINSTRAR FRAMBOÐI

„MÉR fannst ekki háleitt markmið að reyna einungis að fella stjórn Davíðs. Mér þykir mun skynslalegra að haleita markmið að reyna að koma sjónarmiðum annarra flokka á framsíðar og hugsanlega í frammálastið eftir örðum leiðum, það er að segja þeim hefbundnu,“ sagði Magnús Ólafsson ritstjóri NT. Magnús segist persónulega ekki hlynntur sameiginlegu frambodi vinstri flokanna fyrir borgarstjörnarkosningar og

Magnús Ólafsson
ritstjóri.

að sér sé þar mestur þyrnir í augum að val kjósendu minnki.

Magnús sagði ennfremur að sér litist vel að það fyrirkomulag sem takar ætti upp í næstu þingkosningum í Noregi, það er nokkrar konar listabandalag þar sem atkvæði getu nýst örðum listum, ef kjósendur æsktu þess. Slikt mætti taka upp hérlandsid með einfaldri lagabreytingu á Alþingi og láta einvörðunum gilda í sveit-arsjórnarkosningum.

Varðandi hugsanlegt samstarf flokanna sagði hann, að ekki þyfti endilegum allir þeir flokkar sem hygðust bjóða fram í næstu borgarstjörnarkosningum, að náfa með sér samstarf, enda ættu ákvæðin ófi erfti með að hugsa um samstarf, t.d. Kvennaframbodi og hugsanlega Bandalag jafnaðarmanna. Hann var þá spurdur hvaða flokka hann sei fyrir sérlíkum samstarfi. „Alþýðuflokkur, Alþýðubandalag og Fransókn virðast einna helst eiga margt sameiginlegt. Hins vegar er það min skóðun, að í raun og veru sé það fremur stjórnarandstáðan sem hefur sameinad þessar flokka en að ... séu svo. Höf...“

Magnús var að lokum spurdur,

hvort samstarf þessara þriggja flokka við stjórnun Reykjavíkurborgar á árunum 1978 til 1982 gefi tilefni til að ætla að samvinna þeirra gæti orðið góð. „Borgartjörnin sú skildi ekki eftir sig nein þrekvirki. Sú staða sem þá kom upp varðandi Alþýðuflokkinn getur haeglega komið upp aftur. Þetta var ágætissjórn en skildi ekki nein þrekvirki eftir sig“, svaraði hann.

Óssur Skarphéðinsson
ritstjóri.

ÓSSUR SKARPHÉÐINSSON ritstjóri Þjóðviljans:

FREKAR ÓRAUNHÆFT Í BILI

„EF ÞAÐ væri mögulegt að fella íbaldið í borginni þá mundi pólitiskt andrúmslöft í öllu landinu sennilega gjörbreytast. Það mundi líka veita fólk i mjög mikina styrk að sjá að sameinad getur það breytt blutunum,“ sagði Óssur Skarphéðinsson ritstjóri Þjóðviljans. Hann telur að bili ekki miklar líkur á að sanstæða náiist um eina sameiginlegan frambodslista vinstri manna fyrir borgarstjörnarkosningarnar 1986 en að einhvers konar kosningasamvinna geti samt sem áður aðst sé stát.

Óssur sagði það sína skóðun, að felagshyggiðsemi ættu að einbeita sér að því að ná fram einhvers konar samvinnu milli stjórnarandstöðulflokksanna í borginni. Það væri ekki mjög mikil sem skildi á milli og einnig væri ljóst, að innþyrðis sundrunghefi rískosti mjög gott áróðursvöppi í höndum Sjálfstæðisflokkins. Hann sagði einnig: „Það er líka staðreynið, að Sjálfstæðisflokknum hefur tekist að halda völdum í borginni, það er að segja meirihluta fulltrúa, með minnihluta atkvæða vegna þess hversu sundruð stjórnarandstáðan er.“

Óssur var spurdur vegna yfirlysingar hans hér að framan, hvort hann teldi að pólitiskt andrúmslöft í landinu hefði breyst þegar vinstri menn unnu saman í meirihluta að stjórnun Reykjavíkurborgar. Hann svaraði: „Það sem ég að við er að við búum nú við ríkisstjórn sem menn eru mjög óánaegðir með, en hafa ekki nein heppilegan valkost. Með því að ná svona samvinnu í borgartjörn þá gæti það visad til meiri samvinnu stjórnarandstöðunnar einmitt á landsmálasviðinu. Ef sameinadir vinstri flokkar getu hrundið meirihluta Sjálfstæðisflokkins þá yrði það viss afvaki.“

Ritstjóri Þjóðviljans sagði að lokum: „Eg er hlynntur því, ef það sért, að vera með eina lista. Eg hugsa að eins og ástandið er í dag það sé að frekar óraunhæfur miða bili, en það kann að breytu“

SÍKOSNIR EINRÆÐISHERRAR

Eitt dæmi nágir til að útskýra, hvernig stendur á feinknaregum vinseildum Davíðs Oddssonar borgartjóra í skoðanakönnunum og hve illa stjórnarandstöðulfokkunum í borgartjörn gengur að fá kjósendar til að taka trú á getu þeirra til að mynda starfshæfan meirihluta.

Þetta dæmi er Ölfusvatnsmálið. Þar hefur meirihluti Davíðs ákvæðið að kaupa jarðhitaland í nágrenni Nesjavallaa á 60 milljónir króna. Stjórnarandstáðan hefur rekið upp ramakevin og sakad meirihlutanum að hafa gefið ríkum landerfingjum milljónir á silfurðiski.

Þessi sami minnihluti, einkum Alþýðubandalagsdeildin, hefur í vetrur kvartað yfir borunum Hitaveitu Reykjavíkurs í landi Nesjavalla. Þjóðviljinn hneykslaðist á því í fimm dálka frétt á forsíðu, að „orkuavintýri“ þetta verði glapráði upp á fjóra milljarða króna.

Þannig sér almenningur minnihlutanum sem úrtölulið, er ekkert áræði hefur. Margir muna enn eftir því, að borgin keypti hitaveituréttindi að Suður-Reykjum í Mosfells-sveit a 150 þúsund krónur. Það þótti morð fjar í þá daga, en hefur síðan reynzt skitur á priki.

Hin sama mun verða niðurstæða Ölfusvatnskaupanna. Eftir tíu eða fimmtán ár munu menn gleðjast yfir fram-síni þeirra, sem þorðu að kaupa landið á 60 milljónir króna. Þá munu menn enn minnast þess, að það er fáhlidið í Reykjavík, sem jafnan hefur keypt land á land ofan.

Öfund og hneykslun er ekki vænlegt vegarnesti í stjórn-málum. Tilgangslaust er að mikla fyrir sér, að einhverjir verði ríkir af því að selja borginni land á margfalt hærra verði en þeir eða arfleidendorf þeirra keyptu það á, miðað við verðlag á hverjum tíma.

Enn fremur er tilgangslaust að mikla fyrir sér, að einhverjir öfundsverðir náungar hafi fengið gefna two togara Bæjarútgerðarinnar, því að söluverðið hafi verið of lágt að mati hinnar öfundsjúku og hneyksluðu stjórnarand-stöðu. Kannski mátti borgin til með að losna við skipin.

Af sama toga spunnin er andstæðan gegn þátttöku Reykjavíkurborgar í fjölmíðunarfyrirtækinu Ísfilmi. Einnig gegn viðræðum borgarinnar um sameiningu Bæjarútgerðarinnar og Ísbjarnarins á Grandagarði. Minnihlutanum gagnar ekki að segja þetta vera dæmi um einræðishneigd borgartjórans.

Skórulegir og einráðir borgartjórar geta gert mistök. Þau eru þá væntanlega sum stærri í sníðum en þau mistök, sem langorð nefndastjórn samsteyptustjórnar öfundsíkra mundi gera. En Reykvikar vilja skórulega og einráða borgartjóra, sem standa og falla með gerðum sínum.

Reykvikar sjá minnihlutanum fyrir sér sem ósamstæðan hóp fólks, er situr á löngum nefndafundum til að sætta margvislega sérvízku einstakra aðila samsteyptunnar. Þeir sjá hann fyrir sér sem minniháttar lið, er aldrei mundi þora að kasta 60 milljónum í Ölfusvatnsland.

Pannig var Bjarni Benediktsson endurkosinn einræðisherra í kosningum eftir kosningar. Pannig var Gunnar Thoroddsen endurkosinn einræðisherra í kosningum eftir kosningar. Pannig verður Davíð Oddsson endurkosinn einræðisherra í kosningum eftir kosningar.

Vinstri stjórnin í Reykjavíkurborg 1978–1982 hafdi allt annan stil en venjulega hefur ríkt hjá skórulegum borgartjórum íbaldisins. Þetta ættu vinstri menn að taka til til greina í naflaskoðuninni, sem nú fylgir í kjölfar niðurstaðna skoðanakannana í Reykjavík.

MORGUNBLAÐID

31 MAY 1985

Reykjavík

BARNABÓNUSINN TIL BORGARTJÓRNAR

Tillaga um að taka upp bónusum í Vinnuskóla Reykjavíkur í sumar var enduráðið í borgarráði í fyrradag vegna formgalla í fyrri afgræðslu. Tillagan var þar samþykkt gegn atkvæði Sigurjóns Péturs-sonar, og tillaga um hærrat taxta launum án bónuskerfis feld. Málið verður rætt á borgartjórnarfundi í næstu viku.

1. Vinnuskóla Reykjavíkur eru 14 og 15 ára unglingar.

JÓÐAVILJUN

30 MAY 1985